

PRAVNA ANALIZA POJEDINIH PITANJA VEZANIH UZ KRIZU UPRAVLJANJA NA FILOZOFSKOM FAKULTETU SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Usljed učestalih upita članova o stajalištima Sindikata u odnosu na aktualnu situaciju na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Pravna služba Sindikata znanosti je izradila pravnu analizu pojedinih spornih pitanja čije razjašnjenje smatra preduvjetom iznalaženja rješenja krize upravljanja na Filozofskom fakultetu.

Analiza je izrađena temeljem pozitivnih pravnih propisa, s tim da je u slučaju postojanja proturječnosti između pojedinih pravnih izvora koji uređuju isto pitanje, prednost dana zakonskom uređenju.

Najvažniji zaključci ove analize upućuju na nezakonitost i nedopuštenost u tekstu razmatranih odluka Senata Sveučilišta u Zagrebu te potrebu njihove obustave od primjene u dijelu u kojem su te odluke očito nezakonite i nedopuštene. Istovremeno se sugerira pokretanje odgovarajućih postupaka za provjeru i utvrđenje njihove zakonitosti i dopuštenosti kod nadležnih tijela.

U analizi je izneseno stajalište da za vrijeme trajanja postupaka provjere zakonitosti i dopuštenosti spornih akata imenovani vršitelj dužnosti dekana i Fakultetsko vijeće FF-a trebaju nastaviti rad kao da ti akti, u dijelu u kojem su očito nezakoniti, uopće nisu doneseni. Navedeno konkretno podrazumijeva donošenje odgovarajuće odluke kojom se svim prodekanima imenovanima od strane Fakultetskog vijeća FF-a, a predloženih od strane razriješenog dekana Previšića omogućava nastavak njihova rada na toj dužnosti sve dok njihov mandat traje ili do drugačije odluke Fakultetskog vijeća, konstatiranje da u radu Fakultetskog vijeća FF-a zakonito može sudjelovati onaj broj studenata koji je izabran na izborima za Studentski zbor FF-a 2015. godine, raspisivanje dopunskih izbora za dva člana Studentskog zbora FF-a, sazivanje i održavanje sjednice Fakultetskog vijeća FF-a, raspisivanje natječaja za izbor novog dekana u roku od 30 dana od dana imenovanja vršitelja dužnosti dekana, provođenje izbora za novog dekana u roku od 3 mjeseca.

➤ Pravna (ne)utemeljenost Odluke Senata Sveučilišta u Zagrebu, klasa: 602-04/16-01/21 od 03. listopada 2016. godine o imenovanju obnašatelja dužnosti prodekana Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (u odnosu na točku II Odluke)

Odlukom Senata Sveučilišta u Zagrebu klasa: 602-04/16-01/21 od 03. listopada 2016. godine (dalje u tekstu: Odluka o imenovanju o. d. prodekana) u dijelu pod točkom II Odluke, na prijedlog „obnašatelja“¹ dužnosti dekana izv. prof. dr. sc. Željka Holjevca, petero zaposlenika Filozofskog fakulteta u Zagrebu (dalje u tekstu: FF) imenovano je obnašateljima prodekanskih dužnosti.

Mišljenja smo da je ovako donesena Odluka Senata u dijelu pod točkom II protivna odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15; dalje u tekstu ZZDVO), Statutu Sveučilišta u Zagrebu (dalje u tekstu: Statut Sveučilišta) te Statutu Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (dalje u tekstu: Statut FF) iz sljedećih razloga.

¹ Zakon o ustanovama i ZZDVO ne poznaju termin „obnašatelj dužnosti“ nego koriste termin „vršitelj dužnosti“, pa se u nastavku teksta koristi zakonski termin.

Pozitivnim pravnim propisima u Republici Hrvatskoj nije predviđena mogućnost da se na položajna radna mjesta prodekana imenuju vršitelji dužnosti². S obzirom da za nju ne postoji valjani pravni temelj u zakonu ili drugom propisu, odluka o imenovanju vršitelja dužnosti prodekana bila bi nezakonita i nedopuštena neovisno o tome koje tijelo bi takvu odluku donijelo. Naime, Zakon o ustanovama (NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08; dalje u tekstu Zakon o ustanovama) koji se na visoka učilišta primjenjuje kao *lex generalis* i ZZDVO koji se na visoka učilišta primjenjuje kao *lex specialis* u odnosu na Zakon o ustanovama, omogućuju odnosno dopuštaju imenovanje vršitelja dužnosti samo u odnosu na dekana ili druge čelnike sastavnice sveučilišta, a ne i u odnosu na bilo koje drugo radno mjesto³. Kako se prodekani, sukladno zakonu i Statutu FF-a ne smatraju čelnicima sastavnice sveučilišta⁴, na radna mjesta prodekana nije moguće zakonito imenovati vršitelje dužnosti.

Pozivanje na *argumentum a maiori ad minus* te slijedom toga tumačenje da „ako Senat ima ovlast imenovati o. d. dekana, onda može imenovati i o. d. prodekana, pogotovo u slučaju neodržavanja sjednice Fakultetskog vijeća“⁵ u ovom je slučaju potpuno neutemeljeno. Naime, pitanja imenovanja i razrješenja prodekana u potpunosti su regulirana Statutom Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu⁶, te u tom smislu, uzimajući u obzir da imenovanje vršitelja dužnosti na ta položajna radna mjesta zakonom nije dopušteno, ne postoji nejasnoća, proturječje ili pravna praznina koju bi eventualno trebalo dodatno „protumačiti“ odnosno popuniti primjenom bilo koje metode, pa tako ni predložene.

Nadalje, metoda logičkog zaključivanja *argumentum a maiori ad minus* podrazumijeva zaključivanje po kojem, u nedostatku izričite odredbe, kada netko ima pravo na više (u ovom slučaju veću ovlast), samim tim ima pravo na manje (manju ovlast), **pri čemu to manje mora biti sadržano u većem!** Nesporno je da ovlast imenovanja vršitelja dužnosti prodekana nije sadržana u ovlasti imenovanja vršitelja dužnosti dekana već je to sasvim različita ovlast jer je riječ o različitim radnim mjestima. Štoviše, kada bi nešto i bilo dvojbeno, po našem mišljenju u ovom slučaju bi prednost u primjeni imala metoda zaključivanja *argumentum a minori ad maius* (od manjega na veće), a slijedom koje bi se došlo do zaključka **da onaj tko ima manju ovlast (imenovati v.d. dekana) ne može samim tim imati pravo na veću ovlast (imenovati još i v.d. prodekana)**. Dakle, ovlast senata/rektora da imenuje vršitelja dužnosti dekana istovremeno ni na koji način ne daje senatu/rektoru i ovlast imenovanja vršitelja dužnosti prodekana.

Predložena primjena gornjih argumenta posebno je isključena ako se vodi računa da je spornu Odluku o imenovanju o. d. prodekana donio Senat koji sukladno ZZDVO-u nema mogućnost samostalnog imenovanja ni vršitelja dužnosti dekana. Naime, sukladno članku 57. stavku 7. ZZDVO-a kojim je određeno da „sukladno statutu sveučilišta, rektor sveučilišta može u statutom utvrđenim slučajevima nepoštivanja zakona, drugih propisa, statuta ili na njima utemeljenih sveučilišnih odluka, suspendirati dekana ili drugog čelnika sastavnica sveučilišta i postaviti vršitelja dužnosti s odgovarajućom kvalifikacijom“, **rektor je taj koji ima ovlast imenovati vršitelja dužnosti dekana. Tu odluku**

² Uredbom o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama (urednički pročišćeni tekst, NN br. 25/2013 do 122/2015) prodekansko radno mjesto određeno je kao položajno radno mjesto prve vrste.

³ Članak 44. stavka 4. alineja 3. Zakona o ustanovama glasi: „U slučaju razrješenja ravnatelja imenovat će se vršitelj dužnosti ravnatelja, a ustanova je dužna raspisati natječaj za ravnatelja u roku od 30 dana od dana imenovanja vršitelja dužnosti. Članak 57. stavak 7. ZZDVO glasi: „Sukladno statutu sveučilišta, rektor sveučilišta može u statutom utvrđenim slučajevima nepoštivanja zakona, drugih propisa, statuta ili na njima utemeljenih sveučilišnih odluka, suspendirati dekana ili drugog čelnika sastavnica sveučilišta i postaviti vršitelja dužnosti s odgovarajućom kvalifikacijom“.

⁴ Člankom 21. Statuta FF određeno je da je isključivo dekan čelnik i voditelj Fakulteta, upravlja Fakultetom s pravima i obvezama ravnatelja ustanove. Prodekani zakonom i statutom nisu određeni kao čelnici Fakulteta.

⁵ Priopćenje za javnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu od 14. listopada 2016. godine.

⁶ Članak 31. Statuta Filozofskog fakulteta glasi: (1) Prodekani pomažu u radu dekanu Fakulteta, u skladu s ovim Statutom.(2) Prodekane bira i razrješuje Fakultetsko vijeće iz redova nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju na prijedlog dekana, natpolovičnom većinom glasova ukupnog broja članova.(3) U odluci o izboru pobliže se određuje područje djelovanja i nadležnost prodekana.(4) Mandat prodekana traje koliko i mandat dekana na čiji je prijedlog prodekan izabran.

Članak 32. istog Statuta koji uređuje pitanje razrješenja prodekana glasi: (1) Prodekan može biti razriješen dužnosti ako: 1. sam zatraži razrješenje, 2. ne ispunjava dužnost prodekana, 3. krši odredbe Statuta Sveučilišta, općih akata Sveučilišta, Statuta Fakulteta ili druge odgovarajuće propise, 4. zlouporabi položaj prodekana, 5. svojim ponašanjem povrijedi ugled dužnosti koju obnaša, 6. izgubi sposobnost obavljanja dužnosti, 7. ako to predloži dekan. (2) O razrješenju prodekana odlučuje Fakultetsko vijeće natpolovičnom većinom glasova ukupnog boja članova.

rektora senat naknadno potvrđuje, ali Senat nema zakonsku ni statutarnu ovlast tu odluku donijeti samostalno.

Nadalje, niti jedan od pozitivnih pravnih propisa ne sadrži **ovlast dekana (pa samim time niti ovlast vršitelja dužnosti dekana⁷) da senatu/rektoru uopće predloži imenovanje prodekana ni vršitelje dužnosti prodekana.** Naime, u spornoj Odluci izrijekom je navedeno da je Senat odluku o imenovanju vršitelja dužnosti prodekana donio **na prijedlog vršitelja dužnosti dekana**, a što je u suprotnosti s odredbom članka 31. stavka 2. Statuta Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu kojim je određeno da „*prodekane bira i razrješuje Fakultetsko vijeće iz redova nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju na prijedlog dekana, natpolovičnom većinom glasova ukupnog broja članova*“.

Nastavno na zaključak da v.d. dekana nema ovlast predložiti v.d. prodekana Senatu, važno je istaknuti i nepravilnosti iz Odluke Senata klasa 602-04/16-01/21 od 3. listopada 2016. godine (koja je de facto prouzročila potrebu nezakonitog imenovanja v.d. prodekana), a kojom je Senat potvrdio Odluku Rektora o suspenziji prof.dr.sc. Vlatka Previšića s dužnosti dekana, te u točki II Odluke naveo da je „prestankom mandata dekana Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu prestao mandat i svim prodekanima Filozofskog fakulteta koji su izabrani na prijedlog dekana, a sukladno članku 41. stavku 6. Statuta Sveučilišta u Zagrebu“ (dalje u tekstu: Odluka o suspenziji dekana i prestanku mandata prodekana).

Citirano utvrđenje iz spomenute Odluke da prestankom mandata dekana prestaje mandat i prodekanima izabranim na prijedlog dekana čiji je mandat prestao je načelno točno, međutim **u ovom slučaju nije primjenjivo jer do prestanka (isteka) mandata dekana nije došlo.** Navedeno iz razloga jer odredba članka 26. Statuta FF-a taksativno određuje u kojim slučajevima mandat dekana prestaje odnosno da isti „prestaje smrću, ostavkom te ako mu nije prihvaćen godišnji izvještaj o radu i poslovanju Fakulteta u skladu s ovim Statutom“. U svim drugim slučajevima, sukladno Statutu FF-a dolazi do razrješenja s dužnosti dekana prije isteka mandata, dakle prije isteka vremena na koje je dekan izabran⁸. Navedeno znači da mandat razriješenog dekana (dakle rok odnosno vrijeme na koje je on izabran) razrješenjem ne prestaje teći nego se nastavlja sve do njegovog isteka odnosno do preuzimanja dužnosti od strane novog dekana.

Dakle, s obzirom da je bivši dekan prof.dr.sc. Previšić Odlukom Senata suspendiran/razriješen, jasno je da mu dužnost nije prestala radi prestanka mandata, već upravo suprotno, razrješenje podrazumijeva prestanak dužnosti prije isteka mandata. Također, članak 41. stavak 6. Statuta Sveučilišta na kojeg se poziva Odluka Senata o suspenziji dekana i prestanku mandata prodekana ne govori ništa o razlozima, načinu i postupku razrješenja prodekana i ne predstavlja osnovu na kojoj je to moguće učiniti. Navedena odredba govori isključivo o duljini mandata na kojeg se prodekani biraju što znači da ih se bira na jednako vremensko razdoblje kao i dekana.

Ispravnom interpretacijom Statuta FF-a dolazi se do zaključka da s obzirom da mandat dekana (rok na koji je izabran) njegovim razrješenjem nije prestao, nisu prestali niti mandati prodekana imenovanih na njegov prijedlog. U slučaju da je imenovani vršitelj dužnosti dekana smatrao potrebnim razriješiti pojedine ili sve prodekane njihovih dužnosti, to je trebao učiniti na Statutom propisani način. Dakle, sukladno odredbama članka 31. i 32. Statuta FF-a isto je trebao predložiti Fakultetskom vijeću Filozofskog Fakulteta, koje je pak o predloženim razrješenjima i imenovanjima novih prodekana, ali ne vršitelja dužnosti prodekana (sic!) trebalo odlučiti natpolovičnom većinom glasova ukupnog broja članova.

Okolnost da u ovom trenutku većina članova Fakultetskog vijeća Filozofskog fakulteta odbija sudjelovati u njegovom radu, ne ovlašćuje Senat na razrješenje prodekana kao što ni ne ovlašćuje imenovanog vršitelja dužnosti dekana da njihovo imenovanje (a posebno ne imenovanje vršitelja dužnosti prodekana) traži od nenadležnog tijela. U takvim uvjetima imenovani vršitelj dužnosti dekana ima jedino mogućnost nastaviti rad s već imenovanim prodekanima čiji mandat traje i dalje, sve do

⁷ Vršitelj dužnosti dekana ne može imati veće ovlasti od dekana.

⁸ Člankom 44. Zakona o ustanovama općenito je određeno da ravnatelj ustanove može biti razriješen prije isteka roka na koji je izabran.

isteka mandata na koji su imenovani, a koji je jednak mandatu razriješenog dekana ili do drugačije odluke Fakultetskog vijeća. Ova obveza vršitelja dužnosti dekana osobito proizlazi iz članka 20. u vezi s člankom 22. stavkom 7. Statuta FF-a kojima je određeno da su tijela upravljanja Fakultetom dekan i Fakultetsko vijeće (a ne samo dekan) te da je dekan dužan provoditi odluke Fakultetskog vijeća.

Budući da vršitelji dužnosti prodekana, sukladno statutarnim ovlaštenjima prodekana iz članka 31. Statuta FF-a pomažu u radu dekanu te u određenom segmentu rada i samostalno donose odluke, ali i da kao članovi Fakultetskog vijeća Fakulteta sudjeluju u njegovom radu, činjenica njihova nezakonitog imenovanja nužno utječe na postojanje i valjanost odluka koje donose odnosno odluka Fakultetskog vijeća u čijem donošenju sudjeluju.

Zaključno, u odgovoru na pitanje je li Odluka Senata o imenovanju obnašatelja dužnosti prodekana Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu zakonita, treba istaknuti da pozitivni pravni propisi ne dopuštaju imenovanje vršitelja dužnosti prodekana, vršitelj dužnosti dekana nema ovlast Senatu Sveučilišta predložiti donošenje odluke o imenovanju vršitelja dužnosti prodekana, a Senat Sveučilišta nema ovlast takvu odluku donijeti, odnosno za istu nije nadležan. Odluka donijeta bez pravnog temelja i od nenadležnog tijela je nezakonita.

➤ **Pravna (ne)utemeljenost Odluke o poništavanju izbora za Studentski zbor Filozofskog fakulteta i studentskih predstavnika u Fakultetskom vijeću Filozofskog fakulteta te provođenju novih izbora klasa: 602-04/16-34/2, donesene na sjednici Senata Sveučilišta u Zagrebu 13. rujna 2016. godine (dalje: Odluka o poništavanju izbora i studentskih predstavnika).**

Spornom Odlukom o poništavanju izbora i studentskih predstavnika Senat Sveučilišta je jednoglasno poništio izbore za Studentski zbor Filozofskog fakulteta koji su održani 25. i 26. ožujka 2015. godine uz obrazloženje da su isti provedeni suprotno Zakonu o studentskom zboru i drugim studentskim organizacijama, Pravilniku o izborima za Studentski zbor Sveučilišta u Zagrebu i studentskih zborova sastavnica Sveučilišta u Zagrebu i Statutu Filozofskog fakulteta.

Pri razmatranju zakonitosti sporne Odluke Senata o poništavanju izbora i studentskih predstavnika treba razlikovati dva (iako međusobno povezana) ipak zasebna pitanja. Jedno je pitanje zakonitosti provedbe izbora za Studentski zbor Filozofskog fakulteta i zakonitosti rada samog Studentskog zbora FF-a, a drugo je pitanje pravilnosti sastava Fakultetskog vijeća Filozofskog fakulteta s obzirom na broj studentskih predstavnika koji sudjeluju u njegovom radu i ravnomjernu zastupljenost studenata u Vijeću.

Pravo studenata na predstavljanje u tijelima visokih učilišta uređuje Zakon o studentskom zboru i drugim studentskim organizacijama (NN br. 71/2007; dalje u tekstu: Zakon o studentskom zboru) i Pravilnik o izborima za studentski zbor Sveučilišta u Zagrebu i studentske zborove sastavnica Sveučilišta u Zagrebu (dalje u tekstu: Pravilnik). Studentski zbor je tim izvorima definiran kao studentsko izborno predstavničko tijelo koje štiti interese studenata i sudjeluje u odlučivanju u tijelima visokog učilišta.⁹ Studentski zbor se ustrojava na visokom učilištu kao studentski zbor sveučilišta s tim da ukoliko visoko učilište ima sastavnice na njima djeluje studentski zbor sastavnice¹⁰. Mandat članova studentskog zbora traje dvije godine, izbori za studentske zborove visokih učilišta (članove i zamjenike) održavaju se u pravilu između 15. i 30. ožujka svake druge akademske godine, na izborima za studentski zbor bira se najmanje onoliko članova studentskog zbora koliko u senatu sveučilišta, odnosno vijeću visokog učilišta ima studentskih predstavnika¹¹.

Za kontrolu zakonitosti provedbe postupka izbora za studentski zbor sastavnice, sukladno Zakonu o studentskom zboru i Pravilniku nadležna su izborna tijela definirana tim aktima, prije svega izborna povjerenstvo i povjerenstvo za prigovore. Ta su tijela sastavljena i od predstavnika studenata i od predstavnika sastavnice na kojoj se provode izbori, a njihove predsjednike imenuje dekan. Dakle, treba

⁹ Članak 1. Zakona o studentskom zboru.

¹⁰ Članak 4. stavak 2. Zakona o studentskom zboru.

¹¹ Članak 6. stavak 3., članak 15. i članak 9. stavak 2. Zakona o studentskom zboru.

istaknuti da prvu kontrolu zakonitosti odnosno pravilnosti provedbe izbora sastavnica provodi već putem svojih predstavnika u navedenim izbornim tijelima¹². Navedena dva tijela u postupku izbora primaju prigovore na tijek i rezultate tih izbora, dakle kontroliraju pravilnost i zakonitost postupka te utvrđuju privremene rezultate izbora. Po proteku roka za prigovore na privremene rezultate izbora, rezultati izbora postaju konačni.

Slijedom navedenog, u slučaju da postoje prigovori na zakonitost provedbe postupka izbora za studentski zbor ili prigovori na utvrđene rezultate, da bi isti mogli biti razmotreni i eventualno usvojeni moraju biti sukladno Zakonu o studentskom zboru iznijeti unutar samog izbornog postupka u Zakonom predviđenim rokovima. Razlog tomu je što isključivo tim Zakonom ovlaštena tijela, a temeljem iznijetih prigovora imaju mogućnost podnesene prigovore (ako ih smatraju osnovanima) usvojiti i poništiti izbore, a od čelnika zatražiti njihovo ponavljanje. U suprotnom se smatra da su izbori provedeni zakonito¹³. Dakle, čak ni u slučaju kad bi čelnik visokog učilišta tijekom provedbe izbora osobno uočio bitne nedostatke u njihovoj provedbi, on ih na temelju toga svojom odlukom ne bi mogao poništiti, nego bi i svoj prigovor morao uputiti nadležnom izbornom povjerenstvu koje bi odlučilo o relevantnosti tog prigovora i eventualno (od istog tog čelnika) zatražilo ponavljanje izbora.

Valja istaknuti da Zakonom o studentskom zboru i Pravilnikom propisana procedura osobito obvezuje čelnike Sveučilišta i njihovih sastavnica jer su upravo oni dužni osigurati zakonitost i pravilnost provedbe izbora, te sukladno tome nadzirati taj proces s ciljem da u svemu bude zakonito proveden¹⁴. Ako su to propustili učiniti u zakonskim rokovima unutar propisanog izbornog postupka, mišljenja smo da isti nemaju ovlast arbitrarno poništavati provedene izbore izvan Zakonom propisane procedure i izvan propisanih rokova. Zauzimanje drugačijeg stajališta vodilo bi u krajnju pravnu nesigurnost.

Međutim, postavlja se pitanje kako postupiti u uvjetima kada je u izbornom postupku nesporno došlo do nepravilnosti koje u zakonskim rokovima nisu utvrđene i ispravljene, a posljedično utječu na pravilnost sastava Fakultetskog vijeća. Neovisno o činjenici da čelnici visokih učilišta kao ni senat nemaju pravnu osnovu naknadno intervenirati u odnosu na zakonitost provedbe samog izbornog postupka na način da s te osnove poništavaju izbore, mišljenja smo da dekan, kao čelnik ustanove odgovoran za njen zakonit rad, ima pravo i dužnost kontrolirati i osigurati zakonitost sastava fakultetskog vijeća u svakom trenutku.

Činjenica jest da izbori za Studentski zbor FF-a 2015. godine nisu provedeni sasvim u skladu sa Zakonom o studentskom zboru i Pravilnikom odnosno u provedbi izbora studentskih predstavnika, između ostalog, nije izabran njihov adekvatan broj (izabrano je 11 umjesto 13 predstavnika), a da su u međuvremenu u dogovoru s dekanom u članstvo Fakultetskog vijeća FF-a kooptirana dva nova studentska predstavnika koja prethodno nisu izabrana na provedenim izborima. Smatramo da

¹² Članak 7. stavak 3. i članak 10. stavak 3. Pravilnika.

¹³ Članci 6.-10. Pravilnika: (6) Izorno povjerenstvo sastavnice kontrolira jesu li izbori provedeni u skladu sa zakonom i ovim Pravilnikom. Ako izorno povjerenstvo smatra da nije bilo povreda koje su utjecale ili mogle utjecati na rezultat izbora, utvrdit će privremene rezultate izbora za studentski zbor sastavnice te ih najkasnije do 12 sati prvog sljedećeg radnog dana od dana završetka izbora oglasiti na oglasnoj ploči i web stranici sastavnice. (7) Ako izorno povjerenstvo utvrdi nepravilnosti u provođenju izbora koje su utjecale ili mogle utjecati na rezultat izbora, poništiti će izbore i o tome obavijestiti čelnika sastavnice koji će odlučiti o ponavljanju izbora. (8) Protiv privremenih rezultata izbora svaki student Sveučilišta i svaka studentska organizacija mogu podnijeti obrazloženi prigovor do isteka 8 radnih dana od dana objavljivanja privremenih rezultata izbora. Prigovor se u pisanom obliku podnosi izbornom povjerenstvu sastavnice koji ga, zajedno s cjelokupnim izbornim materijalom dostavlja povjerenstvu za prigovore. Povjerenstvo za prigovore odlučuje o prigovoru u roku 3 radna dana. Povjerenstvo za prigovore će rješenjem nepravovremeni prigovor ili prigovor podnesen od neovlaštene osobe odbaciti, a neosnovani odbiti. Ako je prigovor osnovan, Povjerenstvo za prigovore će naložiti otklanjanje nepravilnosti ili poništiti izbore i o tome obavijestiti čelnika sastavnice radi ponavljanja izbora. (9) Ako nije bilo prigovora, ako su prigovori odbačeni ili odbijeni, rezultati izbora postaju konačni i kao takvi se objavljuju sukladno stavku 6. ovoga članka. (10) Nakon što je utvrdilo privremene rezultate izbora za Studentski zbor Sveučilišta na sastavnici, izorno povjerenstvo sastavnice cjelokupni birački materijal (pri čemu će se popis birača i zapisnik dati u preslici) dostavlja Izbornom povjerenstvu Sveučilišta. Izorno povjerenstvo Sveučilišta zbraja glasove pristigle sa sastavnica, nakon čega objavljuje privremene ukupne rezultate izbora te ih objavljuje u sjedištu Sveučilišta i na web-stranici Sveučilišta. Protiv privremenih rezultata izbora može se, smisleno primjenjujući stavak 8. ovoga članka, podnijeti prigovor o kojemu odlučuje Povjerenstvo za prigovore Sveučilišta. Konačni rezultati izbora utvrđuju se sukladno stavku 9. ovoga članka.

¹⁴ Članak 3. stavak 2. Zakona o studentskom zboru.

okolnost da je na izborima za studentski zbor sastavnice izabrano manje od zakonom predviđenog potrebnog broja članova studentskih predstavnika ne znači nužno da se radi o takvoj gruboj povredi izbornog postupka koja bi presudno utjecala na zakonitost cjelokupno provedenog postupka. Naime, obveza da se izbori raspišu za 13, a ne samo za 11 članova studentskog zbora sastavnice ne mijenja na činjenici da je njih jedanaestero dobilo najveći broj glasova pri provedbi izbora. Da je u cijelosti na odgovarajući način primijenjena zakonska odredba to ne bi bitno utjecalo na rezultate izbora, nego bi pored već izabranih predstavnika bilo izabrano još dvoje.

Slijedom navedenog, mišljenja smo da nedostaci u provedenim izborima u vidu neizbora potrebnog broja članova studentskog zbora odnosno studentskih predstavnika u bitnom ne utječu na ukupnu zakonitost provedenih izbora. Ti se nedostaci mogu otkloniti provedbom dopunskih izbora, a tom je prilikom ujedno moguće razmotriti i pitanje rješavanja jednakomjerne zastupljenosti studenata po studijima i godinama.

S posljednje navedenim u vezi, a uzimajući u obzir pojedine odredbe Pravilnika o izborima za studentski zbor Sveučilišta u Zagrebu i studentske zborove sastavnica Sveučilišta u Zagrebu, stajališta smo da se u ovim okolnostima jedino i mogu raspisati dopunski izbori. Naime, sukladno Pravilniku novi izbori za studentski zbor sastavnice mogu se raspisati samo ako se istovremeno raspišu i izbori za studentski zbor Sveučilišta jer se prema Pravilniku, između ostalog, izbori za studentski zbor Sveučilišta i studentski zbor pojedine sastavnice provode istovremeno na istim biračkim mjestima. Dakle, i odluka o raspisivanju novih izbora samo za Studentski zbor Filozofskog fakulteta ne bi bila u skladu sa Zakonom o studentskom zboru i Pravilnikom.

Pri ocjeni utjecaja naknadno utvrđenih nepravilnosti u izbornom postupku provedenom 2015. godine i radu Studentskog zbora FF-a koje se u suštini u konkretnom slučaju pretežito svode na formalnosti, treba polaziti od činjenice da studentske organizacije pa tako i studentski zborovi nisu profesionalne organizacije, a ispravnost demokratskog procesa odabira njihovih predstavnika i njihov rad se ne može procjenjivati na isti način, kao što se to čini pri ocjeni zakonitosti postupanja u uhodanim demokratskim procesima ili zakonitosti rada profesionalno ustrojenih organizacija. S tog aspekta prigovore da je u radu studentskog zbora došlo do propusta formalno pravne naravi ne smatramo relevantnim, a ako je do njih i došlo, odgovornost za te propuste leži na visokom učilištu koje je sukladno članku 3. stavcima 1. i 2. Zakona o studentskim zborovima dužno studentskom zboru osigurati prostor za rad, sufinancirati njihovu djelatnost te im pružati administrativno-tehničku pomoć, dok su čelnici visokih učilišta dužni osigurati zakonitost rada studentskog zbora i drugih studentskih organizacija koje djeluju na visokom učilištu, osigurati zakonito i pravodobno provođenje studentskih izbora i omogućiti svim studentima ravnopravno sudjelovanje u izborima.

Nastavno na ranije utvrđenje da je dekan kao čelnik ustanove odgovoran za njen zakonit rad te da u tom smislu ima pravo i dužnost kontrolirati i osigurati zakonitost sastava fakultetskog vijeća, smatramo da je obveza vršitelja dužnosti dekana u ovom trenutku uskladiti broj i sastav studentskih predstavnika u Fakultetskom vijeću sa Statutom, na način da se koliko je to moguće zadovolje propisani kriteriji ravnomjerne zastupljenosti, istovremeno vodeći računa o činjenici da je po proteku izbornog postupka za izbor studentskih predstavnika prestala mogućnost poništavanja provedenih izbora. S tim u vezi je potrebno napomenuti da su Zakon i stvarne mogućnosti Fakulteta po pitanju osiguravanja ravnomjerne zastupljenosti studenata u velikoj diskrepanciji. Naime veliki fakulteti kao što je to Filozofski fakultet u Zagrebu, s obzirom na Zakonom i Statutom predviđeni broj studentskih predstavnika i svoju organizacijsku strukturu u pravilu vrlo teško postižu propisanu zastupljenost.

S obzirom na navedeno, smatramo kako daljnje ispravno i zakonito postupanje u konkretnom slučaju podrazumijeva priznavanje jedanaestero izabranih studentskih predstavnika punopravnim članovima Fakultetskog vijeća te raspisivanje dopunskih izbora za studentski zbor za odabir još dva predstavnika studenata u Fakultetsko vijeće. Pri tome je dvama predstavnicima studenata u Fakultetskom vijeću koji ujedno nisu izabrani na provedenim izborima, potrebno onemogućiti daljnji rad u Fakultetskom vijeću.

U odnosu na pitanje kakav će utjecaj sudjelovanje studenata imati na valjanost odluka donesenih od strane Fakultetskog vijeća, s obzirom da izabranih 11 studenata ne čine prema Statutu potrebnih 15% članova Fakultetskog vijeća te da nisu ispunjene odredbe o ravnomjernoj zastupljenosti studenata, smatramo kako je legalnije i legitimnije donositi odluke Fakultetskog vijeća uz sudjelovanje manjeg broja izabranih predstavnika studenata u Fakultetskom vijeću Fakulteta (u kojem slučaju bi studenti iako podzastupljeni ipak bili zastupljeni i to upravo na način kako su to sami na izborima odlučili) nego to činiti bez njihova sudjelovanja, a u kojem slučaju u tom tijelu studenti ne bi bili zastupljeni ni na koji način. Uskraćivanje participacije predstavnicima studenata u radu Fakultetskog vijeća izravno je protivno odredbi članka 63. stavka 5. i članku 88. stavku 1. točki 9. ZZDVO-a¹⁵, te su sve odluke koje se tiču studenata (to je pretežit broj odluka FV-a), a osobito odluke od posebnog interesa za studente, nezakonite.

Slijedom svega navedenog i uzimajući u obzir sve okolnosti slučaja, naše je mišljenje da zakonito postupanje imenovanog vršitelja dužnosti dekana Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u ovom trenutku podrazumijeva obustavu od primjene svih gore navedenih spornih odluka Senata u dijelu u kojem su te Odluke očito nezakonite i nedopuštene uz istovremeno pokretanje odgovarajućih postupaka za provjeru i utvrđenje njihove zakonitosti odnosno zakonitosti postupanja Senata kod nadležnih tijela.

Za vrijeme trajanja postupaka provjere zakonitosti i dopuštenosti spornih akata, smatramo da vršitelj dužnosti dekana i Fakultetsko vijeće FF-a treba nastaviti rad kao da ti akti, u dijelu u kojem su očito nezakoniti, uopće nisu doneseni. Navedeno konkretno podrazumijeva:

- donošenje odgovarajuće odluke kojima se svim prodekanima imenovanima od strane Fakultetskog vijeća FF-a, a predloženih od strane razriješenog dekana Previšića omogućava nastavak njihova rada na toj dužnosti sve dok njihov mandat traje ili do drugačije odluke Fakultetskog vijeća,
- konstatiranje da u radu Fakultetskog vijeća FF-a zakonito može sudjelovati onaj broj studenata koji je izabran na izborima za studentski zbor Sastavnice 2015. godine, dakle 11 izabranih predstavnika studenata te iz sastava i rada Fakultetskog vijeća isključiti predstavnike studenata koji nisu izabrani na izborima za studentski zbor 2015. godine,
- raspisivanje dopunskih izbora za dva člana studentskog zbora sastavnice
- sazivanje i održavanje sjednice Fakultetskog vijeća FF-a,
- raspisivanje natječaja za izbor novog dekana u roku od 30 dana od dana imenovanja vršitelja dužnosti dekana te provođenje izbora za novog dekana u roku od 3 mjeseca¹⁶.

U Zagrebu, 19. listopada 2016.

Pravna služba Sindikata znanosti
Ana **Petošić**, dipl. iur., v.r.

¹⁵ Članka 63. stavak 5. ZZDVO-a određuje da Vijeće fakulteta i umjetničke akademije čine nastavnici, suradnici, studenti i jedan predstavnik zaposlenika, u skladu sa statutom fakulteta ili umjetničke akademije. Studentski predstavnici, koje sukladno statutu biraju sami studenti, čine najmanje 15% ukupnog broja članova Vijeća. Članak 88. stavak 1. točka 9. određuje da student ima pravo na sudjelovanje u odlučivanju sukladno statutu visokog učilišta.

¹⁶ Člankom 44. stavkom 4. Zakona o ustanovama propisano je da će se u slučaju razrješenja ravnatelja imenovati vršitelj dužnosti ravnatelja, a ustanova je dužna raspisati natječaj za ravnatelja u roku od 30 dana od dana imenovanja vršitelja dužnosti.